

KLAGANDE

Layan Rabie, 20110909-0629

Ombud: Mohammad Mohammad
HadiCare AB
Box 17607
200 10 Malmö

MOTPART

Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun
205 80 Malmö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 6 februari 2017 i mål nr 5864-16,
se bilaga A

SAKEN

Personlig assistans

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet på så sätt att Layan Rabie förklaras ha rätt till personlig assistans i enlighet med vad som sägs under skälen för kammarrättens avgörande.

Målet överlämnas till Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun för beräkning av insatsens omfattning.

YRKANDEN M.M.

Layan Rabie yrkar att hon ska beviljas personlig assistans och anför följande.

Hon lider av Retts syndrom vilket uppfyller kriteriet för psykiskt funktionshinder. Till följd av hennes funktionsnedsättning och kommunikations-svårigheter krävs det ingående kunskaper om henne. Detta framgår tydligt av åberopade intyg. För att förhindra missförstånd på lekplatser etc. är det viktigt att någon som kan tolka henne kan hjälpa henne att kommunicera. Ett led i sjukdomen är att hon lider av andningssvårigheter som förorsakar henne livshotande skador om ingen griper in och hjälper henne när hjälpbehov uppstår. Vid beslutstillfället var hon nästan fem år och redan vid tre års ålder kan de flesta barn klara av och förstå ganska mycket. Hon har behov av hjälp med sina grundläggande behov i en omfattning som går utöver normalt föräldraansvar och hon ska därför även få sina övriga behov tillgodosedda. Intyg från läkare, psykolog, logoped och förskola åberopas.

Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Det är styrkt att Layan Rabie har en psykisk utvecklingsstörning, men en sådan störning utan samtidig annan psykisk störning anses enligt Nationella psykiatrisamordningens rapport 2006:5 inte vara ett psykiskt funktionshinder.

Layan Rabie har inte behov av tillsyn till följd av ett psykiskt funktionshinder utan på grund av konsekvenser som kan uppstå i samband med akuta situationer vid andnöd eller ett epileptiskt anfall. Tillsynen till följd av epilepsin och andningssvårigheterna kräver inte ingående kunskaper om henne. Det har inte heller framkommit att hon har ett utåtagerande beteende som kräver aktiv tillsyn av övervakande karaktär. Enligt praxis är föräldraansvaret omfattande och långtgående för barn upp till och med fem års ålder när det gäller behov av hjälp med de grundläggande behoven. Layan Rabies hjälpbehov med de grundläggande behoven som går utöver föräldraansvaret bedöms vara av så ringa omfattning att hon inte har rätt till personlig assistans.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Av utredningen i målet framgår att Layan Rabie behöver hjälp med sina grundläggande behov i form av personlig hygien, måltider, på- och avklädning samt att kommunicera med andra. Dessutom behöver hon tillsyn kopplad till hennes andningssvårigheter och epilepsi.

Frågan är då om Layan Rabies behov av hjälp med de grundläggande behoven är av sådan omfattning som krävs för att hon ska beviljas personlig assistans.

Vid tiden för nämndens beslut var Layan Rabie fyra år och sju månader. När det gäller barn i den åldern uppkommer frågan om i vilken utsträckning hjälpbehoven ligger inom ramen för ett normalt föräldraansvar. Det är nämligen bara hjälpbehov som går utöver normalt föräldraansvar som ska beaktas vid bedömningen av rätten till personlig assistans. Praxis innebär att man jämför omfattningen av föräldraansvaret för ett friskt barn i samma ålder med behovet hos det funktionshindrade barnet. För små barn leder det i de flesta fall till bedömningen att föräldrarna ska svara för barnets behov under ett visst antal timmar och att den tiden inte ska beaktas vid bedömningen av rätten till personlig assistans (jfr rättsfallet RÅ 2008 ref. 17).

Layan Rabie har ingen egentlig förmåga att *kommunicera med andra*. För ett barn i hennes ålder omfattas emellertid hjälp med kommunikation i det närmaste fullt ut av föräldraansvaret, varför någon tid för sådan hjälp inte ska beaktas.

Layan Rabies behov av *tillsyn* till följd av hennes andningssvårigheter och epilepsi går visserligen utöver ett normalt föräldraansvar. För att ett tillsynsbehov ska betraktas som ett grundläggande behov krävs emellertid att det måste tillgodoses av någon med ingående kunskaper om den funktions-

hindrade. Utredningen i målet ger enligt kammarrättens mening inte tillräckligt stöd för att Layan Rabies tillsynsbehov är sådant att det krävs ingående kunskaper om henne för att tillgodose behovet. Hennes tillsynsbehov är därmed inte ett grundläggande behov. Det saknas därför skäl att bedöma om hennes tillsynsbehov beror på ett psykiskt funktionshinder (jfr HFD 2015 ref. 46).

Till följd av sitt funktionshinder kan Layan Rabie inte använda sina händer och har inte tillräcklig balans för att hålla upp sin kropp. Hennes hjälpbehov vid *måltider, personlig hygien samt på- och avklädning* är således fullständigt. De flesta barn i Layan Rabies ålder utan funktionsnedsättning kan äta och dricka självständigt. Enligt kammarrättens mening ska därför något föräldraansvar när det gäller måltider inte alls beaktas. Friska barn i samma ålder kan till skillnad från Layan Rabie i stor utsträckning klä på och av sig själva samt i vissa delar sköta sin personliga hygien såsom hand- och ansiktstvätt. Vidare ska tid för blöjbyte beaktas eftersom detta normalt inte är aktuellt för friska barn i den åldern.

Kammarrätten anser därmed att Layan Rabies behov av hjälp med de grundläggande behoven skiljer sig från det hjälpbehov barn i motsvarande ålder har i sådan omfattning att hon ska beviljas personlig assistans. Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till sådan insats för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt. Det ankommer på nämnden som första instans att beträffande såväl de grundläggande behoven som övriga personliga behov närmare utreda antalet timmar som insatsen ska omfatta. Målet ska därför överlämnas till nämnden för sådan åtgärd.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Mikael Ockfjind

Johan Rubenson

Ingvar Johansson
referent

/Madeleine Schönauer

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 4

DOM
2017-02-06
Meddelad i Malmö

Mål nr
5864-16

KLAGANDE

Layan Rabie, 110909-0629

Vårdnadshavare: Nibal Rabie och Mutia Salahdine Mohamed

Ombud: Mohammad Mohammad
Hadicare AB
Box 17 607
200 10 Malmö

MOTPART

Stadsområdesnämnd Öster i Malmö stad
205 80 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Stadsområdesnämndens beslut den 3 maj 2016

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 348466

Postadress Box 4522 203 20 Malmö	Besöksadress Kalendegatan 6	Telefon 040-35 35 00 E-post: kansli4.fma@dom.se www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se	Telefax 040-97 24 90	Expeditionstid måndag–fredag 08:00-16:00
---	---------------------------------------	--	--------------------------------	---

BAKGRUND

Genom det överklagade beslutet avslog nämnden Layan Rabies ansökan om personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Som skäl för beslutet anförde nämnden i huvudsak följande. Layan Rabie är snart fem år. I fråga om grundläggande behov beräknas tid för blöjbyte till 15 minuter per dag, dvs. en timme och 45 minuter per vecka, eftersom det bedöms gå utöver normalt föräldraansvar. Vad gäller andra grundläggande behov såsom på- och avklädning, måltider och kommunikation medräknas ingen tid, eftersom det bedöms ingå i föräldraansvaret. Vad gäller tillsyn framgår av läkarintyg att Layan Rabies epilepsi tillsammans med hennes andningssvårigheter gör att hon är i behov av ständig tillsyn. Besvären bedöms dock inte som psykiska funktionshinder och kan därmed inte anses utgöra ett grundläggande behov enligt gällande praxis. Layan Rabie har ett omfattande behov av stöd och service. Hennes behov går dock inte utöver det som ett barn i motsvarande ålder utan funktionshinder har. Då Layan Rabies grundläggande behov, till största del omfattas av det normala föräldraansvaret, har rätt till personlig assistans vad gäller övriga behov inte beaktats i utredningen.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Layan Rabie yrkar att hon ska beviljas personlig assistans i enlighet med ansökan och uppger i huvudsak följande. Hon har behov av hjälp med sina grundläggande behov i genomsnitt mer än sju timmar per vecka. Därutöver har hon även andra personliga behov som inte tillgodoses på annat sätt. Av åberopade läkarintyg framgår att hennes utvecklingsnivå motsvarar en ettåring. Hon kan inte klä sig själv. Hon kan inte äta själv eller kommunicera med ord. Hennes hjälpbehov med de grundläggande momenten påverkas av att hon varken kan förflytta sig självständigt – endast krypa – eller på något sätt kommunicera självständigt eller använda sina händer. För att tillgodose

hennes behov behöver man ha kännedom om henne och hennes behov. Ett barn i hennes ålder utan funktionsnedsättning behöver t.ex. inte fullständig hjälp med att föra maten till munnen eller hjälp med påklädning. Av åberopade läkarintyg framgår att hon riskerar att skadas ifall hon inte får erforderlig hjälp med sina andningssvårigheter och att hon är i behov av ständig tillsyn på grund härav. Vidare framgår att hon har dokumenterade andningssvårigheter, som hon inte kan förmedla, samt att hennes sjukdom kan påverka andningen. – Layan Rabie åberopar tre intyg från överläkaren Karen Jahnke, Barn- och ungdomshabiliteringen Malmö, daterade den 27 november 2014, den 29 juni 2015 respektive den 23 maj 2016 samt ett svar från konsultläkaren Andor Wagner, Rett Center på Frösön, daterat den 25 mars 2015 och en skrivelse från verksamhetschefen Märith Bergström-Isacsson, Rett Center på Frösön. – Layan Rabie åberopar intyg från läkaren Andor Wagner daterat den 31 oktober 2016 samt intyg från överläkaren Karen Jahnke daterat den 11 november 2016.

Nämnden bestrider bifall till överklagandet.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 9 a § LSS avses med personlig assistans enligt 9 § 2 personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats enligt 9 § 2 för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

För att behovet av tillsyn ska anses utgöra ett grundläggande behov krävs att det är fråga om en sådan aktiv tillsyn som är av närmast övervakande karaktär. Det krävs också att den som ska utöva tillsynen måste ha ingående kunskaper om den behövande för att kunna fullgöra sin uppgift (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2003 ref. 33). Vidare anges i praxis att behovet av annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade endast kan utgöra ett grundläggande behov för personer som har psykiska funktionshinder (HFD 2015 ref. 46).

När prövningen avser ett funktionshindrat barn måste hänsyn tas till vad som ingår i det normala föräldraansvaret. Endast det hjälpbehov som går utöver vad som är normalt för ett barn i samma ålder ska läggas till grund för bedömningen av behovet av personlig assistans.

Förvaltningsrättens bedömning

Det framgår att Layan Rabie har ett omfattande behov av stöd och hjälp med sina grundläggande behov i form av personlig hygien, måltider, att klä av och på sig samt kommunicera med andra. Layan Rabie anför att hon därutöver även har andningssvårigheter och epilepsi som medför att hon har ett behov av tillsyn av övervakande karaktär.

Av utredningen framgår att Layan Rabie har behov av tillsyn på grund av andningsuppehåll och epilepsi. Förvaltningsrätten har denna dag avgjort mål nr 5355-16 angående Layan Rabies rätt till assistansersättning och därvid gjort bedömningen att det saknas stöd för att det krävs ingående kunskaper om Layan Rabie för att kunna tillgodose detta behov. Förvaltningsrätten finner inte skäl att i detta mål göra en annan bedömning. Behovet av tillsyn kan därmed redan på den grunden inte räknas med som ett grundläggande behov vid bedömningen av hennes rätt till assistansersättning. Det

föreligger således inte skäl för förvaltningsrätten att ta ställning till om Layan Rabies funktionshinder är av psykisk art eller inte.

Vid tiden för nämndens beslut var Layan Rabie fyra år och åtta månader. Föräldraansvaret för hjälp med de grundläggande behoven vid den åldern är fortfarande betydande. Av utredningen framgår visserligen att Layan Rabie har ett större behov av hjälp än barn i samma ålder utan funktionshinder. Hennes hjälpbehov kan dock inte, vid tiden för det överklagade beslutet, anses gå utöver vad som ingår i föräldraansvaret i sådan utsträckning att hon är berättigad till personlig assistans. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Petrus Tired

I avgörandet har även nämndemännen Sara Aili Eriksson, Birgitta Wiahl Heyle och Eva Zensch deltagit.

Ingrid Widman har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.